

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Hamishah humshe Torah

'im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be'er reḥovot 'al diķduķe Rashi ...
ye-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Leyi be-sof kol ḥelek

Sefer Devarim

Shelomoh ben Yitsḥak

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

77

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9976

אונקלוס

דברים לנ' לד הברכה

וְיִהְרֹשׁ אֶפְ-שְׂקִיוּיְעָרְפּוּשֵׁל : כט אַשְׁרֵיךְ
וְשְׁאָלָד מֵי בְּמַוקְעֵם נוֹשֵׁעַ בִּיהּוֹתָה מִנּוּ
עֲזָרָךְ וְאַשְׁרִי חַרְבָּנוֹתָךְ וְוַחַתְּשָׁו אַיְלְרָךְ
שְׁבִיעִי וְאַתָּה עַל-כְּמֹתִיכְמֹו הַדְּרָךְ : ס
לד א וְנַעַל מִשְׁהָ מִעֲרַבְתָּ מְוֹאָב אַל-תְּרַבֵּנְטָ
רְאָשָׁ הַפְּסָלָה אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי יְרֻחוֹ וַיַּרְאָהוּ
יְהֹוָה אֶת-כָּל-הָאָרֶץ אֶת-תְּגִינָּצֵר עַד-זָּן :
ב וְאַתָּה בְּלִנְפְּתָלִי וְאַתָּה-אָרֶץ אַפְּרִים
וּמְנַשָּׁה וְאַתָּה בְּלִי-אָרֶץ יְהוּדָה צָר הַיָּם
קָאָחָרָוּ : ג וְאַתָּה-תְּגִנָּב וְאַתָּה-הַכְּבָרָ בְּקַעַת
יְרֻחוֹ עִיר הַתְּמִלְיכִים עַד-צָּעֵר : ד וַיֹּאמֶר
יְהֹוָה אֱלֹהִי זֶאת קָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבָּעְתִּי
לְאַבְרָהָם לְיַצְחָק וְלַיְעָקָב לְאָמֹר לְוַעֲזָה
אַתְּנַגֵּה חַרְאָתְךָ בְּעִינְךָ וְשָׁמָה לְאַ-חֲעָבָר :
ה נִמְתַּח שָׁם מִשְׁהָ עֲבָדָיוּתָה בָּאָרֶץ מְזֹאָב
וְלִפְנֵן לֹא חָעָבָר : ה וְמֵית תְּפִזְן מִשְׁהָ עֲבָדָא-פְּנֵי
עֲבָדָא-פְּנֵי בָּאָרֶץ דְּמוֹאָב עַל-מִימְרָא פְּנֵי

ה'ז

טווכוּן יִשְׂרָאֵל מִן בְּחִיבָּן צְבָא דְּפָרָקְנָהוּ מִן קַומֵּן
מִגּוֹעֲבָכוֹן וּמִתְּרָסָה מִלְּכָיו וּמִשְׁרָרָיו פִּינְסָה גּוֹמֶינְטָבוֹן אַיְלָרוֹן
בְּעָלִי רְבָבִיכְוָן מִן קְרָבְיכְוָן וְאַתְּתָּא בֵּיתָי יִשְׂרָאֵל בְּדַיְהָוִין
לְעַשְׂיוֹן בְּאוֹרְתָּה וּגְנָטוֹרָה פְּקוֹדְתָּא עַל פְּרָקְתָּה אַזְׁנָה פְּלָבִיהָוָה
שְׁהָנוּ בְּרָכָה :

זְקִילִיק מָשָׁה כֵּן מִישָׁרָה וּמִזָּאכָה לְטוֹרוֹא זַנְבּוֹ רִישׁ
וּרְמַתָּא וְאַתְּ לְקַבֵּל יְרוֹחָו וְתוּ לְיהָיָה תֵּית בֶּל אֲרֻעָא יִתְּ
גְּלֻעָּד אֶת זֶה זְקִילִיקוֹן :

כל ארעא דיהוֹרָה עד יַמָּא אֶחָרִיא :

ויה דרומה בית משה בקעתה דיריחו קרתא לשבהה מפרא
היא צער :

רַבְמָשָׁרָא וַפְעָקוֹן לְחֵזֶן לִשְׂרָאֵל
סְטוּ קְרִית וְקְלִיאָה עַל בָּיִת אַחֲרוֹן
שְׁנִיא וְפָרָו גְּרָכָא דְגַג וּבְעִימָה
רוֹשֶׁלֶמי

ואמר מירא זי' ליה משי' נגיא ז ארעא זי' קימיטוי
לאכרים ל' יצחק זלעיק למיטו לזרעישטניך אטונימעה חמי^ה
ויה בעיניך ולטפנו לית אט עבר :

גמ' פ' מ' משה עבנ' ר' ברא' הון דמו' בא' על פ' גמ' פ' י' בר' :

תְּהִינָּה וְאַתְּרֵבָה בְּאֶרְבָּעָה בְּלִילָה טְבִין קְלִילָה דְּאוֹרְבִּיתָה דִּיעָה
בְּתָרְיוֹן אַלְפִיּוֹן רְכֻבוֹן דְּמַלְאָכִים וְבְּאֶרְבָּעָה זְמַפִּיּוֹן אַלְפִּין
אֲשֶׁל מְכוֹנָה בְּלִילָה דְּמַלְכָּבוֹתָה אֲחַמְּרִירָה יְתִיה בָּנו שְׂבִיאָה
שׁ בְּלִילָה דְּשָׁמָא טְבָא קְנָא בְּעוֹבְדִין טְבִין וְבְּעַגְוּתָנְוָה
עֲאָדָם כְּאָבָעָל גְּשִׁיקָתָה מְסִירָה בְּיַי :

ב-ה

ר' י

(ח) זימה שט - (ג"בטו) להפוך מזga מתייצת ויוחת סט מזga מלהן מלהן כהה מזga מכך ווילך כתיכיינענד" איהו זים זמר טבר כתורה אס' בלאס וגוטו פטור (דברים לא') נקיין פט קטר סתורה גוֹי הַלְּאָסְקָכָב' פטור ומשם כותב בדעת: על פיה - נסיקה: ויקבור

מבולל ימי

כחותה כלומר שיהיו בחושים ווליט זונגען
לאויהיר ענין בפיה זוכב צפירותו שיכפה על סור
שבוע והרשו יכברו עה מדור מורה זאמטרו של לאעשו:
כל (ז) הראתיך - זה הוא בוגר זהאלף בחיק:
(ז) זיבך אומן - עצמו כ-
מאנט

מענון כל דברה זברכה: (צ"ט ט' ל'). פירוש ילוואה:
כמו הצעק ריעבו בפירוש עיריה כ"ה:
(ט) (אשורה). שם כל שון זבורים בפלש מלכס כה:
אנגלי ארכי. עטינשטיין. פאה כי האמור על עבר:
זיבחא: גרבין ואעל ברברין בונמיש ניל בערבות

דברים לד המרכה

עַל-פִּי יְהוָה: וְנִקְבֵּד אֹתוֹ בְּפָנָי בָּאָרֶץ
מוֹאָב מוֹל בֵּית פְּגֻזָּו וְלֹא-יִדְעַ אִישׁ אָרֶץ
קָבְרָתוֹ צָר הַיּוֹם הַהִיא: זְ וּמְשָׁה בְּנֵיכְמָאָה
וְעִשְׂרָנִים שְׁנָה בְּמִתְּנוֹ לֹא-קָהָתָה עֵינָיו וְלֹא-
נָסַלְתָּה: חְ נִבְכֵּבָן וְשָׂרָאֵל אֲתָ-מְשָׁה
בְּגַרְבָּתָ מֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וְחַמְשָׁה יוֹמִים בְּכִי
אֲפָלָל מְשָׁה: טְ וַיְהִוּשָׁע בְּנֵינוֹ מְלָא רֹוח
חַכְמָה קִיְּסָמֵךְ מְשָׁה אֲתִידְיוֹ עַלְיוֹ וַיְשַׁמְּנוֹ
אַלְיוֹ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וַיְגַשֵּׂג קָאָשָׁר אָנוֹתָה
מְפַטֵּר אֲתָ-מְשָׁה: יְ וְלֹא-קָם גְּבָא עֹוד בְּיִשְׂרָאֵל
כְּמְשָׁה אֲשֶׁר יַדְעַו יְהוָה פְּנִים אֶל-פְּנִים:
יְאָ לְכָל-הַאֲתָת וְהַמּוֹפְתִּים אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ
יְהוָה בְּעֵשָׂות בָּאָרֶץ מְצָרִים לִפְרֻעה וּלְכָל-
עַבְדָיו וּלְכָל-אָרְצָו: יְבָ וְלְכָל-תְּגַדֵּל קְהֻנָּת
וְלְכָל-הַמּוֹנָא הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה מְשָׁה
לְעֵינֵי כָּל-יִשְׂרָאֵל:
וְמְפַטְּרִין וְזֶה אָחָרִי מִזְמָה בְּיְהוּשָׁע אֶת-מְפַטְּרָא:

הו

הוּא

רשות

(1) ויקור אוthon: **ה' כבשודרכי יטעהל שומר קור לת עמו חזוחתך מלהפץ חתך סחים רפי יאטשנאלדרען.**
זונחכו (כברבר 2) בז' מלחת ימי נזרו בייח איזווזון עיברעת עמו. זונחכו (ויקרא, כג) ופסחו תומס עון אהונס ומיחריק טיטין חותם חלן כס מיליטשחת געזע: **טולביה פערור.** קברושה חוקס מזוזת ייזה רלערזיט (אבות פרקה) נלטער על מעס פערור זה חד-עדרים סמברוחן הצעאות גערבע-צעט (סוטה ו): **(1) לאבהה עינו.** **ה' דוחה:** ולאנס לחזות טטלן עלט ברוקון זונח כטער תלהר פני: **(ט) בני ישואל.** **ט' כוכרים האכלת-הארון יתען ז' זינירזקן סלוסונען זאנס פון חע** לרגה-זונח האה לא-על-געל-אַהֲרֹן (כברברכ) נלייט-אַהֲרֹן: **(ו) אשידען ז' פניטאל פנים.** **ס' זונחן טנו** והבדר חיל-יכל ערט-רנצה בעג: **ענזר (שמעת-לב) וגutz-הנלה האל' (כברבר ט) ענדווא-אַהֲרֹן מה-וְיָהָה;** **ל' כ' (יב) ו לכל ה' הג ה'זקה.** **ק' כל-ה' הסתיו' בלחוט-כ'יו:** **ולכל ה'זרא הנדרול.** **נס' זונחות פמיידר-גראן'ג'ו'ן ומרוח:** לעני' כל' ישראל. **צ' האל-לטב-עדר זונחות לא-שישס צאנז'ו'ן (שמות לד) וא-הא-ס' לא-עניגיס זונהייה דערט קדוע בחוק'ו'ן לדגש'ו'ן ס' ה'ליאו'ן (רב'ים) **ה' שער-פערט יער-כען-ס'נרט (שבח פ' 2):** **ח' למ' זונח-ה'רבקה****

נשלם פירוש רשי על חמישה חמישית תורה : בשם ה' חטופה אורה :

ה על אברהム בר הוה פרע מונת מהולטא . אלל
בג'תר רומיתר אמיה . אלוף יתו לסקרגנסא אַפְּנָנוּ
גביד מיטיא בן משה דאתגל עליי גטימיריה ועטיה
אַז דוחבא פוקבעא גירובין פונדליך ובוילין פטקייא
ויזיפיאל ואוריאל גיטעה רבני חכמתה ארבעון ; מיש
כלו קבל בית צער רבל אמת דוחף עוזר לסרב
ולא חיכט בר בע ית קברותה . עד ימוי זקא גראן :

ירושלמי

ויטש בר מאה ועשרין שני בזקנא דאתגייש לא בתיין
עינוי ולא אשפנון יחווו דאפו :

בקכו כי ישראל תסעה גיטישרא רסואך פלאן ימי
וואשליטו זמי בקרוא אַבְּלָא זמשה :

ויזועע בו נו הו פלי רות דוחבנט אַרְוִוָּת פְּמַח מישוא
ת. ידו עליי ושמש ליה בני ישראל וגערת פיך מה
דפקיד ביברא זי ית סעה :

ולא קם נבואה עוד בישראל מכשלה כי חכמים יתיה מיכרא
די ספצל בטל קובל מפלל :

לבל אמיה וסופטא גינסיא פרישטה די שלח גיא
מייטרא ביה למעבד באראעא דמאירים ?פרעה ולבל עכורי
ולכל קרעיה :

ולכל ידא פתקאנא ולכל חוויה ורקביה די עבר מישרא
חיקינו בל ישראל : סלק

געית ימא וקאה ית גיטא ולכל דוחיל בג דעב
בגיאן סאיין נסוכרונע בתרמיין יזו לימייחיהו . רבלוין

ו. בריך שסיה רטורי עלמא זאליף לו ארכומיה
הנני אליף ייחו למלבש ערפלאיו בן דאלפייש אום
וועה צליף יומו לנטויא סקנו ובלו פון דוניג פורה לנו
אום צליף יומו לנטויא מראינו בו ראנגלי בחווינז מסטר
יומו לנטויא אקלין פון דאנגלי צאנטוב חיב בערטער בער
סן דאחת לבני ישראל לנטויא בו שטיאו . אליף יומו ל
תבורו זטלאבי שיריה . טיבאל זונראן זאנזיטלו זערו זאנזיטו
זאנספערן מלחה זערכינו זאנרנו זאנזיטו מלויו ויקר יתיה בחליפא
עללה זטמפרה נבריה ארבענמי מלויו ויקר יתיה בחליפא
ליישראל חוברהו פידוק בברית קבריתה דמשה זטחבי
ו. רמשה בר קאה גאנשלו זאנין בר שביב לא
זאנזיז גלעדי עינו זלא ערתרו ייבי זטפהיה :
ח. ויקלו קמי יישראל זת מושר זטשבייא זטמאכ
פלטין יטין וילטמו יטס זכומה ראנלה זטשוד
זאנספערן גאנסן וטפצעא גאנסן אנטקינו ערמא בירז יישראל
ית קאנזיזו וטכיסו יטס קעריזו זעקרזיט יירזנא
פינשרא גאנסן וטפצע להזו פגא בזטיפר גאנסן חאנטפחו
אקלין זת מגא זאנספערן זטפעה במר ושבב הפלימו זטבא
זאנזיז : ט. וידוזע בר נו אתקולו רוח חקכתא
אַרְוָם סטך טשה-ית ידו צליין זונוביל אוילען בניה בני
ישראאל זעגרו האטזיא דזקדי יי' ית משה :
ו. זלא קסט נכאו גיב זיאראל זטשוד ארטום
פאנים יתיה מינוא גיב זטקלל גלו קבל פטכל :
א. לקלחו אתחא ותיממי פרישטה זי שעריה
סינקרא זי למעבד בארכנא זטמזריס לפונעה זילכל
שבדו זילכל עס ארטזיא : י. זילכל זברות ירא
תאנזא זיך זבר עית חוטרא זטמקלה ארכגען סאיין ז
פשה גאנזן זונוביל תרין לותי אונן זטפערען וטפערל-הו ז
ישראאל

ט כשרנשנות. כאב על דzon החשאלה גלומר לא הרז לזרתו. והריך' פירען ולא ניש לחומו מלשון ערבי ביש הלחנס נ'ס אלכוב'. ואמר רוז'ק ויפה פריש. כי מדה שעם לנטיסה ובוריחת על הלחנות: (ח) ניטמו. וככען פעעל והראזנו. ניטמו כטו (תאל'ק'ג). ייטמו התאיין מן הארץ ונפלן הקמץ ע' האוכסיפן פ' א' ודריש שהוא בפאנ האפועל להכרהם הואלשון נפעול ולכם ספיטן של בקבשו והפלו הפללה כטחנה והוא ענן כלזה השלשה.

טכלל
פשה הבינו עליו השלום. היא קבראת עצמותם כרבותינו שפירשווכן. ומשם מכאן אקרים שהשש קדאות חולמה שאבורגופחה הארץ לפניוונגבס בהונגע ואחרה נסחטה האזרצ'ולאנדו רוגר קברנו: (1) לא כהה צינו. עניין הקטום והצעור כי ידוע הוא כי האקנום יתקבב עיניהם וכינסו בחוריוון לפיו: שתקבטו תרי העזבי גירערלי היושב החלש האות. לחה. שם ווישם לח ווישמו לוח קבראנן. יונגן ב' הווא פון הייברג: